

اساسنامه پژوهشکده اسناد

مقدمه

نظر به تأکید مقام محترم ریاست جمهوری بر اهمیت نقش آرشیو و نگهداری اسناد و مدارک دولتی و تاریخی و ضرورت شناسایی، طبقه‌بندی، مرمت، بازسازی و آماده‌سازی اسناد به گونه‌ای که برای همگان به ویژه پژوهشگران و مجامع و مراکز علمی و پژوهشی قابل دسترسی باشد (موضوع بخشنامه شماره 65316 مورخ 1369/9/27 ریاست جمهوری به کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی) اساسنامه پژوهشکده اسناد سازمان اسناد ملی ایران به شرح زیر جهت تصویب پیشنهاد می‌گردد:

❖ ماده اول: کلیات

به منظور ایجاد زمینه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی، اعتلای دانش آرشیوی و فن باستانی، انسجام بخشیدن به پژوهش‌های تاریخی به ویژه تاریخ معاصر ایران به‌کارگیری روش‌های نوین فن مرمت و بازسازی اسناد و آماده‌سازی مجموعه‌های موضوعی اسناد موجود در آرشیو در جهت ارائه به پژوهشگران و انجام تحقیقات لازم و نشر آنها، "پژوهشکده اسناد" که در این اساسنامه "مؤسسه مطالعات و تحقیقات و خدمات اسناد (آرشیو) آرشیوی" خوانده می‌شود و در چهارچوب وظایف قانونی سازمان اسناد ملی ایران فعالیت می‌نماید، تأسیس می‌شود.

❖ ماده دوم: اهداف

الف: مطالعه و تحقیق بر روی اسناد موجود در آرشیو سازمان اسناد ملی و سایر مراکز آرشیوی به منظور کشف نکات مبهم و مکتوم تاریخی در جهت تدوین تاریخ جامع معاصر ایران.
ب: مطالعه و تحقیق در خصوص شیوه‌های بازسازی و مرمت اسناد و استفاده از روش‌های نوین علمی در جهت شناسایی عوامل مخرب و مؤثر بر اسناد و یافتن راه‌های مقابله با آنها.
ج: بررسی و مطالعه روش‌های طبقه‌بندی اسناد مطابق با استانداردهای جهانی.
د: تلاش در جهت ساخت و تهیه مواد لازم برای مرمت اسناد در داخل کشور.
ه: تهیه کلیه واژه‌ها، اصطلاحنامه‌ها، اصول شماره‌گذاری و نمایه‌سازی در جهت استفاده صحیح و علمی از کامپیوتر به منظور ارائه شیوه‌های بازیافت اطلاعات موجود و اشاعه آنها از طریق مکانیزه کردن.

و: تهیه و آماده‌سازی مجموعه‌های اسنادی برای انتشار به صورت گزارش، کتاب و یا نشریات مربوط.
ز: همکاری با مؤسسات دولتی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش و مطالعاتی فرهنگی و علمی داخل و خارج از کشور و راهنمایی آنان در زمینه اسناد آرشیوی.
ح: تهیه و تنظیم و ارائه طرح‌های پژوهشی در زمینه تاریخ معاصر ایران به پژوهشگران.
ط: معرفی و شناساندن اسناد موجود در آرشیو سازمان اسناد ملی ایران و تهیه راهنماهای لازم به منظور تسهیل در این امر.

❖ ماده سوم: وظایف و برنامه‌ها

- الف: ایجاد زمینه‌ها و فراهم کردن امکانات لازم برای تحقق اهداف مؤسسه.
- ب: تألیف و ترجمه متون، آثار، نشریات تحقیقی و پژوهشی متناسب با اهداف مؤسسه.
- ج: استفاده از اسناد موجود در آرشیو به منظور مطالعه و تحقیق در زمینه اهداف مؤسسه.
- د: ارج نهادن به فعالیت‌های تحقیقاتی پژوهشگران از طریق نشر نتایج مطالعات و تحقیقات آنان.
- ه: ارتباط با صاحب‌نظران، محققان و دانشمندان کشور و ترغیب و تشویق آنها به انجام تحقیقات تاریخی و آرشیوی در چارچوب اهداف مؤسسه.
- و: تربیت محققان و پژوهشگران و انتقال تجارب و تحقیقات تاریخی و فرهنگی به ویژه در زمینه‌های آرشیو و اسناد تاریخی منحصر بفرد و فراهم آوردن امکانات آموزشی و پژوهشی برای علاقه‌مندان به فعالیت در چارچوب اهداف مؤسسه.
- ز: انجام پروژه‌های تحقیقاتی و کاربردی در زمینه‌های آرشیوی - تاریخی مرمت و بازسازی اسناد، طبقه‌بندی و کدگذاری اسناد، بازیافت و پراکنش اطلاعات.
- ح: برگزاری دوره‌های آموزشی و فرهنگی و تأسیس دوره‌های تحصیلات تکمیلی پژوهشی با همکاری دانشگاه‌ها.
- ط: ارتباط و همکاری با مراکز و مؤسسات تحقیقاتی فرهنگی و دانشگاهی داخلی و خارجی در چارچوب اهداف مؤسسه و مشارکت در انجام طرح‌های تحقیقاتی.

ی: برپایه سمینارها، کنفرانس‌ها، مجامع، میزگردهای تخصصی و گروه‌های مطالعاتی و تحقیقاتی در سطوح مختلف داخلی و خارجی در زمینه فرهنگ آرشیوی تحقیقات تاریخی به ویژه تاریخ معاصر ایران، دانش مدیریت اسناد، فن بایگانی و اصول حفظ و نگهداری اسناد با استفاده از محققین داخل و خارج از کشور مخصوصاً محققین سازمان اسناد ملی ایران و پژوهشگران سایر دستگاه‌های دولتی.

❖ ماده چهارم: وضعیت حقوقی

الف: مؤسسه مطالعات و تحقیقات آرشیوی به صورت مؤسسه پژوهشی وابسته به سازمان اسناد ملی ایران تشکیل می‌شود و طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد و بودجه آن از محل بودجه کل کشور و در ردیف مستقل ذیل بودجه سازمان اسناد ملی ایران منظور خواهد گردید. ب: مؤسسه نسبت به تحقیقات و آثار منتشره خود دارای حقوق مالکیت علمی و ادبی انحصاری است.

❖ ماده پنجم: ارکان مؤسسه

عبارتند از:

الف: شورای عالی مؤسسه.

ب: رئیس مؤسسه.

ج: شورای پژوهشی مؤسسه.

❖ ماده ششم: شورای عالی مؤسسه

با حضور رئیس سازمان اسناد ملی ایران و با عضویت افراد ذیل تشکیل می‌شود:

1. معاونت اسناد سازمان اسناد ملی ایران.

2. معاونت آرشیو سازمان اسناد ملی ایران.

3. رئیس مؤسسه مطالعات و تحقیقات آرشیوی.

4. سه نفر از صاحب‌نظران فرهنگی، تاریخی، پژوهشی و دانشگاهی و آرشیوی به انتخابات ریاست سازمان اسناد ملی ایران.

تبصره 1- انتخاب اعضاي رديف-هاي 4 براي مدت 2 سال خواهد بود و با حكم رئيس سازمان اسناد ملي ايران منصوب مي-شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

تبصره 2- شوراي عالي مؤسسه مي تواند در مواقع ضروري از افراد ذيصلاح جهت مشورت دعوت به عمل آورد.

تبصره 3- رسميت جلسات شوراي عالي منوط به حضور حداقل 2/3 اعضاي جلسه بوده و تصميمات متخذه شورا با تصويب اڪثريت آراي حاضرين در جلسه قابل اجرا است.

تبصره 4- غيبت متوالي و بدون عذر موجه هر يك از اعضا براي 3 جلسه به منزله استعفائي عضو خواهد بود.

تبصره 5- جلسات شوراي عالي حداقل 6 بار در سال تشكيل خواهد شد

❖ ماده هفتم: وظائف شوراي عالي

شوراي عالي مؤسسه داراي وظائف و اختيارات ذيل است:

1-بررسي و تصويب برنامه ها و فعاليت هاي پژوهشي كه از سوي رياست شوراي عالي رئيس مؤسسه و يا يك سوم اعضاي شورا پيشنهاد مي شود.

2-تصويب انجام تحقيقات كلان و انتشار مجموعه هاي اسناد تاريخي.

3-تصويب برگزاري كنگره ها و مجامع بين المللي و همكاري هاي فرهنگي، تحقيقاتي و بين المللي

4-بررسي و پيشنهاد بودجه سالانه مراجع ذيربط.

5-اتخاذ تصميم در مورد نحوه استفاده و هزينه هدايا، كمك هاي مالي و امكاناتي كه از سوي افراد حقيقي يا حقوقي به مؤسسه واگذار مي شود.

6-پيشنهاد تغيير مواد و يا اصلاح اين اساسنامه به وزارت فرهنگ و آموزش عالي.

7-تصويب آئين نامه هاي داخلي مؤسسه.

8- بررسی گزارش سالانه از وضعیت و فعالیت های مؤسسه که توسط رئیس مؤسسه ارائه می شود.

9- اتخاذ تصمیم در مورد سایر اموری که به پیشنهاد رئیس شورای عالی و رئیس مؤسسه در دستور کار شورای عالی قرار می گیرد.

10- ایجاد گسترش گروه های پژوهشی مؤسسه.

❖ ماده هشتم: اختیارات و وظایف رئیس مؤسسه

رئیس مؤسسه به منظور اداره مؤسسه با حکم رئیس سازمان اسناد ملی ایران منصوب میشود و دارای وظایف و اختیارات ذیل است:

- 1- اجرای اساسنامه و آئین نامه ها و مصوبات شورای عالی مؤسسه.
- 2- تهیه و تدارک وسایل، تجهیزات و امکانات لازم برای پیشبرد امور مؤسسه.
- 3- انتخاب، عزل و نصب روسای گروه های پژوهشگر.
- 4- امضای کلیه قراردادها، اسناد و مدارک حقوقی و مالی، دریافت و پرداخت و صرف هزینه ها در چهارچوب مقررات و ضوابط مصوب.
- 5- پیشنهاد بودجه و تهیه برنامه های سالانه مؤسسه جهت ارائه به شورای عالی.
- 6- نظارت بر نحوه پیشرفت کار و تهیه گزارش های مربوط به شورای عالی.
- 7- تهیه و پیشنهاد آئین نامه های داخلی به شورای عالی.
- 8- استیقای حقوق مؤسسه و اقامه دعوی های لازم.
- 9- پیشنهاد تشکیل جلسات فوق العاده شورای عالی مؤسسه.
- 10- تشکیل مرتب شورای پژوهشی پژوهشگر.
- 11- اجرای سایر اموری که از طرف رئیس سازمان اسناد ملی ایران محول می شود.

❖ **ماده نهم: گروه‌های پژوهشی مؤسسه:**

- 1- گروه تحقیقات آرشیوی.
- 2- گروه مطالعات و تحقیقات حفظ و نگهداری اسناد.
- 3- گروه تحقیقات تاریخ معاصر ایران.

❖ **ماده دهم: شورای پژوهشی مؤسسه**

به منظور هماهنگی بین بخش‌های مختلف مؤسسه و انجام تحقیقات لازم و مفید شورای پژوهشی مؤسسه تحت نظارت مستقیم رئیس مؤسسه تشکیل می‌شود. شورای پژوهشی متشکل از افراد ذیل است:

- 1- رئیس مؤسسه.
- 2- معاون پژوهشی.
- 3- روسای گروه‌های تحقیقاتی.
- 4- سه تن از صاحب‌نظران فرهنگی به پیشنهاد رئیس مؤسسه و تصویب ریاست سازمان اسناد ملی ایران.

❖ **ماده یازدهم: وظایف شورای پژوهشی**

- 1- نظارت مستمر بر چگونگی اجرای دوره‌های آموزشی و پژوهشی و تربیت محققان، طرح‌های در حال انجام و همچنین نظارت در برگزاری کلاس‌ها و سمینارهای تحقیقاتی در هر گروه.
 - 2- نظارت بر کیفیت نشریات تخصصی مؤسسه.
 - 3- بررسی و اجرای طرح‌های پژوهشی که پیشنهاد می‌شود پس از تصویب نهایی در شورای عالی مؤسسه.
 - 4- تصویب آثار علمی برای چاپ و نشر.
 - 5- همکاری و برنامه‌ریزی برای جذب محققان، صاحب‌نظران و اندیشمندان.
- تبصره: آئین‌نامه شورای پژوهشی توسط رئیس مؤسسه تهیه و به تصویب شورای عالی مؤسسه خواهد رسید.

این اساسنامه در 11 ماده و شش تبصره تهیه و تنظیم گردیده است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران